

Synpunkter angående samrådsunderlag inför GeoReality AB:s ansökan om bearbetningskoncession för Sarvisto K nr 1 i Pajala kommun, Norrbottens län

Svenska Tornedalingars Riksförbund (STR-T), ett riksorgan för minoriteten svenska tornedalingar, kväner och lantalaiset, vill med anledning av detta framföra följande:

STR-T vill börja med att tacka för samrådsunderlaget. Underlaget med bifogade kartor och förklarande text ger oss förutsättningar att förstå omfattning och geografisk placering av den tänkta gruvan.

STR-T anser att det är mycket viktigt att området, som GeoReality AB ansöker om bearbetningskoncession för, blir undersökt avseende historiska lämningarna. Ny forskning som på många sätt presenterar nya historiska fynd, men som också ifrågasätter tidigare gjord historiebeteckning med anledning av att den många gånger varit ensidigt riktad och bristfällig. Bland annat hänvisar vi till Carina Bennerhags doktorsavhandling "Steel Making Hunter-Gatherers in Ancient Arctic Europe" samt till "Historievetenskaplig rapport om området som idag utgörs av Talma samebys bosättnings- och markanvändningshistoria" (Malmgren, Avango, Elenius, Persson vid Luleå Tekniska Universitet, daterad 2023-12-21).

I ljuset av den objektiva forskning som nu har börjat lyftas fram kan vi konstatera att det finns ett stort glapp i den historiebeteckning som rör minoriteten tornedalingar/kväner/lantalaiset. Den behöver inventeras, kompletteras och dokumenteras för att säkra minoritetens historiebeteckning.

Eftersom GeoReality AB:s planerade gruva utbreder sig i ett jungfruligt naturområde måste GeoReality AB säkerställa att området är inventerat och dokumenterat gällande tidigare markanvändning och utifrån ett objektiva perspektiv. När den orörda marken är bortschaktad är det inte längre möjligt att säkra historiska lämningar. Avgörande information för rättighetsfrågan riskerar annars att gå förlorad för evigt. Detta måste vara genomfört så snart som möjligt efter att bearbetningskoncession beviljats och före eventuell provbrytning genomförs.

STR-T vill att GeoReality AB säkerställer att inventering som genomförs på området utgår ifrån ett objektiva perspektiv med ny objektiva forskning som utgångspunkt.

Under förutsättning att bearbetningskoncession beviljas vill STR-T att GeoReality AB verkar för att upprätta ett samverkansavtal mellan GeoReality AB och STR-T.

STR-T motsätter sig inte GeoReality AB:s ansökan om bearbetningskoncession förutsatt att ovanstående är säkrat innan provbrytningen påbörjas.

Synpunkterna är nedtecknade av Rune Raattamaa.

Terje Raattamaa
Vice ordförande STR-T

